

**Miroslav Sedláček: K otázce vyváženosti textů v učebnicích
češtiny pro cizince**

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta pedagogická

Katedra českého jazyka a literatury

Plzeň 2013

posudek oponenta diplomové práce

Diplomová práce M. Sedláčka čítá 69 stran a klade si za cíl zmapovat problematiku vyváženosti textů v učebnicích češtiny pro cizince, a to z pohledu zastoupení mužů x žen, studujících x pracujících, mladých x starých lidí, Prahy x ostatních měst ČR, města x venkova a Čech x Moravy. Autor si zvolil velmi zajímavé a málo frekventované téma.

První dvě kapitoly se věnují teoretickým podkladům tématu – vymezení pojmu *text*, *realie a lingvorealie*, druhům textů a odrazu problematiky ve Společném evropském referenčním rámci. Bylo by dobré, kdyby diplomant zřetelně pojmenoval, co v jeho pojetí a pro potřeby zkoumání znamená *text*.

Hlavní kapitola se zabývá analýzou deseti učebnic češtiny pro cizince. Autor volil materiál podle těchto kritérií: a) nesmí být starší než z roku 2005, b) je primárně zaměřen na anglicky hovořící mluvčí. Měla však být brána v úvahu také otázka, zda se jedná o první vydání (od roku 2005 dále), a vybrány měly být učebnice stejné úrovně dle SERR. Diplomant bohužel neuvádí, jakým způsobem učebnice analyzoval, z toho také vyplývají chaotické a nevěrohodné závěry. 1. Je zásadní určit, co vše si autor představuje pod pojmem text (analyzoval dialogy, cvičení...). 2. Jak bylo postupováno při analýze (hodnotil se výskyt slov v celé učebnici, nebo jen počet „textů“ s výskytem daného slova v učebnici)?

Nešťastné jsou formulace, ve kterých M. Sedláček hodnotí, zda učebnice je/není vhodná pro výuku. Doufám, že jde pouze o jazykovou neobratnost autora, ostatně stylisticky

je celá práce na nepřiliš vysoké úrovni, s některými chybami pravopisnými (rozdíl mezi spojovníkem a pomlčkou, mezery atd.).

Výsledky analýzy jsou popisné, autor se omezuje na nepřesné konstatování toho, že je zkoumaný jev zastoupen více/méně než druhý a že by tomu tak nemělo být (viz otázky k obhajobě). Alespoň v Závěru bych uvítala více vlastního názoru, tj. snažit se pochopit příčiny a souvislosti výsledků rozboru a pokusit se je formulovat (viz otázky k obhajobě).

Pátá kapitola prezentuje výsledky dotazníkového šetření, které bylo provedeno ve studijním středisku ÚJOP UK v Mariánských Lázních.

Přes výše uvedené nedostatky konstatuji, že práce je napsána srozumitelně, je logicky členěna a graficky solidně zpracována. Je také znát zaujetí autora pro zvolené téma. Ocenit musím také fakt, že diplomant si musel vystačit s minimem dostupné odborné literatury.

Celkově hodnotím diplomovou práci M. Sedláčka spíše kladně a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnotit ji v rozmezí velmi dobře až dobře.

Otázky k obhajobě:

1. Z Vašich komentářů vyplývá, že proporční zastoupení zkoumaných prvků v učebnicích češtiny pro cizince by mělo být vyrovnané. Proč?
2. Na základě Vaší analýzy je zřejmé, že v učebnicích češtiny pro cizince se výrazně častěji objevuje téma Prahy (než ostatních měst), Čech (než Moravy), města (než venkova) a mladých lidí (než starých). Proč tomu tak je?

V Plzni dne 22. května 2013

Mgr. Dita Macháčková